

Tekst o dopisnom prijateljstvu, iz proze Spomenke Štimec, objavljen u putopisu "Neposlana pisma iz Japana" (izvorno na esperantu "Nesenditaj leteroj el Japanio"), izdanje Izdavačkog društva Hukuoka, Japan, 1990.) Tekst je preveo Davor Klobučar i uvrstio ga u svoju knjigu "Esperantski mozaik" (2000. i 2003.)

NA OTOKU KYUSHU

Brzi vlak-metak ("šinkansen") od 1975. povezuje južni otok Kyushu s ostatkom zemlje i oduzima dojam da je Kyushu otok. Moj cilj bio je grad Hukuoka, koji od svih japanskih gradova u mom osobnom "zemljopisu srca" ima posebno mjesto. U Hukuoki sam namjeravala posjetiti gospodina Mori Singa, s kojim se dopisujem već 24 godine. Širom svijeta već 102 godine putuju pisma na esperantu i povezuju ljude.

Naše 24-godišnje prijateljstvo preko pisama, japansko-hrvatsko, vjerojatno spada u rijetka: direktor botaničkog i zoološkog vrta u Hukuoki napisao je ohrabrujuće pismo 16-godišnjoj djevojčici koja je tek počela učiti esperanto. Tijekom svih tih godina dopisivanja s "japanskim ujakom" naše je poznanstvo imalo dva zanimljiva vrhunca: nakon više od dva desetljeća sreli smo se na Svjetskom kongresu u Pekingu 1986. Kad sam poučavala esperanto u Seoulu, "ujak Mori" doputovao je u susjednu zemlju da bi prisustvao lekcijama svoje bivše učenice koju je podučavao u pismima. I evo me šinkansen vozi k njegovu domu da upoznam obitelj i susjede o kojima sam dugi niz godina mogla tek čitati.

Moj posjet Hukuoki imao je i dodatni cilj: zahvalu slavnom hramu Dazaifu, hramu boga književnosti i lijepog pisanja. Daleke 1967., dok sam pripremala maturu, ujak je posjetio slavni hram da bi mi poželio uspjeh. U omotnici mi je stigao amulet iz Dazaifua. Prema šintoističkoj vjeri, svi kojima je amulet pomogao ostvariti uspjeh moraju se vratiti u hram da bi zahvalili za ispunjenje želje. Moj posjet kasni 21 godinu... ali valjda nikad nije kasno. Bio je vruć dan, kada smo ujak i ja ušli u lokalni vlak prema svetištu.

Hram Dazaifu posvećen je čuvenom japanskom pjesniku i povjesničaru Sugawara Michizane, koji se rodio u Kyotou godine 845. Još kao dječak bio je genijalan pjesnik. Nakon konfucijanskog odgoja i sazrijevanja, kineski veleposlanik u Japanu usporedio ga je sa Po-Chui-I, najvećim pjesnikom kineske dinastije Tang. Po carskoj želji je Sugawara Michizane sastavio 892. Ruijyu Kokushi, nacionalnu povijest Japana u 200 knjiga, od kojih se 62 sačuvalo.

Na vrhuncu poetske slave, lažno je optužen za zavjeru protiv carske obitelji, te prognan na današnji otok Kyusyu. Tada se otok zvao Chikusi. Rastanak od omiljenog stabla šljive u njegovu vrtu ostao je do danas zabilježen u jednoj od

najpopularnijih japanskih pjesama. Godine 903. umro je nakon napornog rada u skromnom utočištu.

Njegov učenik sagradio je u spomen na velikog pjesnika mali hram 905. Iz njega se u idućih 1000 godina razvio jedan od najslavnijih hramova Michizanea. Sto godina poslije smrti, počeli su ga štovati kao boga književnosti i lijepog pisanja. (...) Zamjenik upravitelja hrama primio nas je da čuje zanimljivu pripovijest kako je amulet sa željama dospio čak na periferiju svijeta - u Europu.

(...) Gospodin Mori Singo pripada onim rijetkim Japancima koji mnogo čine da umanje ponor između Kine i Japana. Zato često posjećuje Kinu i organizira posjete Kineza Japanu. Velik dio njegove esperantske aktivnosti u službi je te ideje.

(...) U bogatom arhivu neobičnog japanskog ujaka dojmila me se velika zbirka mojih vlastitih pisama, uključujući i ona posebno draga prva pisma iz šezdesetih godina, koja su obilovala mojim pogreškama u akuzativu...